

Profesinių ligų statistika

Turinys

- 1 Kontaktai
- 2 Metaduomenų atnaujinimas
- 3 Statistinės informacijos apžvalga
- 4 Matavimo vienetas (-ai)
- 5 Ataskaitinis laikotarpis
- 6 Instituciniai įgaliojimai
- 7 Konfidencialumas
- 8 Informacijos sklaidos politika
- 9 Statistinės informacijos skelbimo periodiškumas
- 10 Statistinės informacijos sklaidos formos, prieinamumas ir aiškumas
- 11 Metodologiniai dokumentai
- 12 Kokybės vadyba
- 13 Reikalingumas ir aktualumas
- 14 Tikslumas ir patikimumas
- 15 Savalaikiškumas ir punctualumas
- 16 Palyginamumas
- 17 Suderinamumas
- 18 Statistinės atsakomybės našta respondentams
- 19 Statistinių rodiklių revizija
- 20 Statistinių duomenų apdorojimas
- 21 Pastabos ir kita informacija

1	Kontaktai	
1.1	Organizacijos kontaktai	Higienos institutas
1.2	Organizacijos padalinio kontaktai	Sveikatos informacijos centras Registrų skyrius
1.3	Kontaktinis asmuo	Ugnė Gadžijeva
1.4	Kontaktinio asmens pareigos	Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro valdymo vyriausioji specialistė
1.5	Kontaktinio asmens pašto adresas	Studentų g. 45A, LT 08107 Vilnius
1.6	Kontaktinio asmens el. pašto adresas	ugne.gadzijeva@hi.lt
1.7	Kontaktinio asmens telefono Nr.	(8 5) 206 0977
1.8	Kontaktinio asmens fakso Nr.	-
2	Metaduomenų atnaujinimas	
2.1	Metaduomenų patvirtinimo data	2022-08-09
2.2	Paskutinė metaduomenų sklaidos data	2022-08-09
2.3	Paskutinio metaduomenų atnaujinimo (peržiūros, patikros) data	2022-08-08
3	Statistinės informacijos apžvalga	
3.1	Statistinės informacijos aprašymas	Profesinių ligų statistinio tyrimo tikslas – rengti ir skelbti statistinę informaciją apie patvirtintus naujus profesinių ligų atvejus pagal ligų grupes ir susirgusių asmenų lytį.
3.2	Naudojami klasifikatoriai	Tarptautinės statistinės ligų ir susijusių sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtos redakcijos Australijos modifikacija (TLK-10-AM)

3.3	Sektorinė aprėptis	Visi ekonominiai sektoriai. Profesinės ligos, susijusios su statutinių darbuotojų veikla, kuriai būdingi specifiniai veiklos požymiai, į tyrimą neįtraukiami.
3.4	Apibrėžtis (-ys)	Profesinė liga – ūmus ar lėtinis darbuotojo sveikatos sutrikimas, kurį sukėlė vienas ar daugiau kenksmingų ir (ar) pavojingų darbo aplinkos veiksnių, nustatyta tvarka pripažintas profesine liga.
3.5	Statistinio stebėjimo vienetas	Nustatyti profesinės ligos atvejai
3.6	Statistinė tiriamoji visuma	Tiriamoji visuma – Lietuvos Respublikos nuolatiniai gyventojai, kuriems pripažinta profesinė liga
3.7	Geografinė aprėptis	Visa šalies ekonominė teritorija
3.8	Laiko aprėptis	Nuo 1995 metų
3.9	Bazinis laikotarpis	-
4	Matavimo vienetas (-ai)	Nauji susirgimai profesinėmis ligomis – atvejų skaičius
5	Ataskaitinis laikotarpis	Metai
6	Instituciniai įgaliojimai	
6.1	Teisės aktai ir kiti susitarimai	2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1338/2008 dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe (OL 2008 L 354, p. 70).
6.2	Apsikeitimas statistiniais duomenimis	Apsikeitimas statistiniais duomenimis nevyksta
7	Konfidencialumas	
7.1	Konfidencialumo užtikrinimo politika	<p>Higienos institutas, rinkdamas, apdorodamas, analizuodamas statistinius duomenis ir skelbdamas statistinę informaciją, visiškai užtikrina respondentų teikiamų duomenų konfidencialumą, kaip tai apibrėžta teisės aktuose: Lietuvos Respublikos statistikos įstatymas;</p> <p>2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinančiame Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą (OL 2009 L87, p. 164);</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 1198 „Dėl profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro bei jo nuostatų patvirtinimo“.</p>
7.2	Duomenų konfidencialumą užtikrinančios taisyklės	Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro duomenų saugos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. V-850 „Dėl Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.
8	Statistinės informacijos sklaidos politika	
8.1	Statistinės informacijos skelbimo kalendorius	Statistinė informacija skelbiama Oficialiosios statistikos portale pagal Oficialiosios statistikos kalendorių ir Higienos instituto interneto puslapyje pagal patvirtintą Sveikatos statistinių duomenų skelbimo kalendorių.
8.2	Nuoroda į statistinės informacijos skelbimo kalendorių	Oficialiosios statistikos kalendorius Sveikatos statistinių duomenų skelbimo kalendorius

8.3	Statistinės informacijos skelbimo tvarka	<p>Higienos instituto statistinė informacija rengiama ir skleidžiama laikantis nešališkumo ir objektyvumo principų, t. y. sistemingai, patikimai ir nešališkai, vadovaujantis profesiniais bei etikos standartais (Europos statistikos praktikos kodekso) ir laikantis skaidrios politikos ir praktikos vartotojų bei respondentų atžvilgiu.</p> <p>Visi vartotojai turi vienodas teises gauti statistinę informaciją. Visa statistinė informacija yra skelbiama vienu metu – 9 val. statistinės informacijos skelbimo dieną, nurodytą Oficialiosios statistikos portalo kalendoriuje.</p> <p>Statistinė informacija skelbiama vadovaujantis Oficialiosios statistikos sklaidos politikos gairėmis, Lietuvos statistikos departamento statistikos sklaidos ir komunikacijos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos statistikos departamento generalinio direktoriaus 2021 m. liepos 2 d. Nr. DĮ-176 ir Higienos instituto rengiamos statistinės informacijos sklaidos nuostatomis, apibrėžiamomis dvišalėje sutartyje dėl statistinės informacijos sklaidos Oficialiosios statistikos portale.</p> <p>Taip pat statistinė informacija skelbiama Higienos instituto interneto puslapyje pagal Sveikatos statistinės informacijos skelbimo kalendorių, vadovaujantis Statistinės informacijos skelbimo ir patikslinimų tvarkos aprašu, patvirtintu Higienos instituto direktoriaus 2015 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. V-146.</p>
9	Statistinės informacijos skelbimo periodiškumas	Metinis
10	Statistinės informacijos sklaidos formos, prieinamumas ir aiškumas	
10.1	<u>Informaciniai pranešimai</u>	Informacinis pranešimas apie naujai nustatytus profesinių ligų atvejus skelbiamas kasmet rugsėjo 27 d., pristatant kasmetinį leidinį „Profesinės ligos Lietuvoje“.
10.2	<u>Leidiniai</u>	Statistinė informacija skelbiama metiniuose leidiniuose „Socialinė apsauga Lietuvoje” ir Higienos instituto tvarkomo Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro leidinyje „Profesinės ligos Lietuvoje”.
10.3	Duomenų bazės	<p>Statistiniai rodikliai skelbiami Rodiklių duomenų bazėje (Gyventojai ir socialinė statistika -> Sveikata -> Nelaimingi atsitikimai darbe ir profesinės ligos -> Profesinės ligos).</p> <p>Rodiklių duomenų bazės puslapis skirtas statistinės informacijos peržiūrai ir analizei. Daugiau informacijos apie Rodiklių duomenų bazę pateikiama Rodiklių duomenų bazės naudotojo vadove.</p>
10.4	Prieiga prie mikroduomenų	<p>Higienos institutas teikia Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro išrašus, pagal Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro duomenis parengtą apibendrintą, susistemintą ar kitaip apdorotą informaciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vienkartinio teikimo atveju – pagal Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro duomenų gavėjo rašytinį prašymą, kuriame turi būti nurodytas duomenų naudojimo tikslas, teikimo ir gavimo teisinis pagrindas, teikimo būdas ir duomenų apimtis; • daugkartinio teikimo atveju – Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro duomenys teikiami Nuostatų nustatyta tvarka pagal Higienos instituto su duomenų gavėju sudarytą duomenų teikimo sutartį, kurioje turi būti nurodyta Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro duomenų gavėjo teisės ir atsakomybė, Registro duomenų naudojimo tikslas, teikimo ir gavimo teisinis pagrindas ir tvarka, duomenų apimtis.
10.5	Kita	Statistinė informacija skelbiama Higienos instituto internetu svetainėje , Eurostato duomenų bazėje. Taip pat statistinė informacija gali būti teikiama pagal individualias užklausas (daugiau informacijos Higienos instituto interneto svetainėje adresu https://hi.lt/lt/plr-duomenu-teikimas.html)
11	Metodologiniai dokumentai	Metodologiniai dokumentai skelbiami Higienos instituto internetiniame puslapyje skiltyje Statistinių tyrimų metodikos ir rodiklių aprašai .
12	Kokybės vadyba	

12.1	Kokybės užtikrinimas	Statistinės informacijos ir jos rengimo kokybė užtikrinama vadovaujantis Europos statistikos praktikos kodekso nuostatomis ir ESS kokybės užtikrinimo gairėmis.
12.2	Kokybės vertinimas	Duomenų kokybė atitinka tikslumo, savalaikiškumo ir punctualumo, palyginamumo ir suderinamumo reikalavimus. Ataskaitinio laikotarpio statistiniai duomenys lyginami su ankstesnių metų duomenimis. Nustatomos išsiskiriančios rodiklių reikšmės ir atliekama jų analizė. Nustačius netikslumus, statistiniai duomenys taisomi. Esant rodiklio pokyčiams, išsiaiškinamos priežastys.
13	Reikalingumas ir aktualumas	
13.1	Vartotojų poreikiai	Pagrindiniai statistinės informacijos vartotojai yra valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, tarptautinės organizacijos, žiniasklaida, verslo ir mokslo atstovai, studentai, kurių poreikiai tenkinami nepažeidžiant konfidencialumo principo. Profesinių ligų atvejų statistinė informacija reikalinga šalies profesinių ligų priežasčių tyrimui, darbuotojų saugos ir sveikatos būklės analizei atlikti, savivaldybių visuomenės sveikatos biurams visuomenės sveikatos stebėsenos programoms vykdyti, mokslininkams, studentams tyrimų analizei atlikti, dirbančiųjų profesinių ligų rizikos veiksnių profilaktikai, profesinio sergamumo mažinimo profilaktikai, atsirandant naujiems profesinės rizikos veiksniams, naujų profesinių ligų išaiškinimui ir kt.
13.2	Vartotojų pasitenkinimas	Stebimas Higienos instituto portalo lankomumas, atliekamos interneto lankytojų apklausos, 2022 m. atliktas Vartotojų nuomonės tyrimas .
13.3	Statistinės informacijos pilnumas (išsamumas)	Skelbiami visi reglamentuoti statistiniai rodikliai.
13.3.1	Reikalingos informacijos pilnumo (išsamumo) laipsnis	Pagal Oficialiosios statistikos programos I dalį parengta informacija skelbiama 100 proc.
14	Tikslumas ir patikimumas	
14.1	Bendras tikslumas	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, todėl bendras duomenų tikslumas yra aukštas.
14.2	Imties paklaida	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, imties paklaida neskaičiuojama.
14.3	Paklaida, nesusijusi su imtimi	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, paklaida, nesusijusi su imtimi, neskaičiuojama.
14.3.1	Paklaida, atsiradusi dėl neatsakymo	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, paklaida, atsiradusi dėl neatsakymo neskaičiuojama.
14.3.1.1	Statistinio vieneto neatsakymo lygis, proc.	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, statistinio vieneto neatsakymo lygis neskaičiuojamas.
14.3.1.2	Rodiklio neatsiskaitymo lygis, proc.	Statistinė informacija rengiama administracinių šaltinių pagrindu, Rodiklio neatsiskaitymo lygis neskaičiuojamas.
15	Savalaikiškumas ir punctualumas	
15.1	Savalaikiškumas	Statistinė informacija yra skelbiama 6 mėn. ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus.
15.2	Punctualumas	Statistinė informacija yra skelbiama pagal Oficialiosios statistikos kalendorių ir Sveikatos statistinių duomenų skelbimo kalendorių . Esant vėlavimui, vartotojams iš anksto pranešama, nurodant priežastį ir naują skelbimo datą.
15.2.1	Laiku paskelbtos statistinės informacijos dalis	100 proc.
16	Palyginamumas	
16.1	Geografinis palyginamumas	Statistinė informacija apie naujai nustatytus profesinių ligų atvejus yra palyginama tarp savivaldybių. Profesinių ligų atvejų statistika yra skaičiuojama pagal Eurostato parengtą Europos profesinių ligų statistikos (<i>European Occupational Diseases Statistics – EODS</i>) metodiką ir yra palyginama tarp ES valstybių narių.

16.2	Palyginamumas laiko atžvilgiu	Užtikrinamas visiškas palyginamumas
16.2.1	Palyginamų laiko eilučių ilgis	Nuo 1995 m.
17	Suderinamumas	
17.1	Suderinamumas tarp skirtingų statistinių sričių	Statistinė informacija nederinama tarp skirtingų statistinių sričių.
17.2	Vidinis suderinamumas	Profesinių ligų atvejų nustatymo statistinio tyrimo ketvirtiniai ir metiniai rodikliai tarpusavyje yra suderinti.
18	Statistiniam tyrimui atlikti reikalingos lėšos ir statistinės atskaitomybės našta respondentams	Naudojami administraciniai duomenys. Šiuo atveju statistinės atskaitomybės naštos respondentams nėra. 2021 m. Profesinių ligų statistiniam tyrimui atlikti skirta 23,1 tūkst. eurų.
19	Statistinių rodiklių revizija	
19.1	Revizijos politika	Vadovaujamosi Statistinės informacijos skelbimo ir patikslinimų tvarkos aprašu https://www.hi.lt/uploads/pdf/statistika/kodeksas/Del_informacijos_skelbimo.pdf , patvirtintu Higienos instituto direktoriaus 2015 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. V-146. Keičiantis teisės aktams, atsiradus reikšmingoms klaidoms atliekamos statistinių rodiklių revizijos. Apie jų rezultatus ir atliktus pakeitimus vartotojai nedelsiant informuojami.
19.2	Revizijos praktika	Skelbiami galutiniai rezultatai ir jie nėra vėliau revizuojami. Išimtis – tik atsiradus reikšmingoms klaidoms, pasikeitus klasifikatoriams, metodikoms, atsiradus naujiems statistiniams duomenų šaltiniams ir pan.
19.2.1	Revizijos metu gauto pokyčio vidurkis	Nevertinama.
20	Statistinių duomenų apdorojimas	
20.1	Statistinių duomenų šaltinis	Statistinių duomenų šaltinis – Profesinių ligų valstybės registro duomenys. Profesinių ligų valstybės registro duomenų tiekėjai: Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinių skyrių paskirti inspektoriai, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniai skyriai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos arba jos teritoriniai skyriai ir Centrinė darbo medicinos ekspertų komisija.
20.2	Statistinių duomenų rinkimo periodiškumas	Metinis
20.3	Statistinių duomenų rinkimas	Profesinių ligų valstybės registro duomenų tiekėjai registro tvarkytojui duomenis teikia sutartyje nurodytomis priemonėmis ir garantuoja registruoti teikiamų duomenų teisingumą ir atnaujinimą su juose nurodytais atitinkamais duomenimis Profesinių ligų valstybės registro nuostatuose nurodyta tvarka. Statistiniai duomenys pateikiami el. paštu.
20.4	Statistinių duomenų tinkamumo patvirtinimas	Pateiktų statistinių duomenų įvedimo į duomenų bazę metu yra atliekama duomenų kontrolė – programai aptikus įvedimo klaidą, klaidingas įvedimas neleidžiamas, įvedimas leidžiamas tik įvedus teisingus (atitinkančius kontrolės sąlygas) duomenis. Apdorojus oficialiai patvirtintų profesinių ligų atvejų duomenis, atliekama jų analizė, duomenys lyginamai su ankstesnių laikotarpių duomenimis. Esant neatitikimams susisiekiama su duomenų teikėju ir aiškinamasi, kokios nukrypimo priežastys, duomenys koreguojami.
20.5	Statistinių rodiklių rengimas	Rengiant statistinius rodiklius taikomi duomenų grupavimo ir apibendrinimo metodai. Statistiniai duomenys apdorojami pagal profesinės ligos atvejo

		registracijos registre data. Agreguoti duomenys pateikiami absoliučiais skaičiais ir procentais. Plačiau statistinių rodiklių rengimo procesas aprašytas Oficialiai patvirtintu profesinių ligų atvejų statistinio tyrimo metodikoje .
20.6	Sezono ir darbo dienų skaičiaus įtakos pašalinimas	Sezono ir darbo dienų skaičiaus įtaka Profesinių ligų statistikos tyrimui nevertinama.
21	Pastabos ir kita informacija	Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registras